

TALOUSARVIOALOITE 133/2006 vp

Määrärahan osoittaminen suojattujen teosten tekijöille maksettaviin lainauskorvauksiin

Eduskunnalle

Opetusministeriössä on vireillä tekijänoikeuslain 19 §:n 4 momentin muuttaminen. Lainmuutos liittyy vuokraus- ja lainausdirektiivin virheeliseen implementointiin, josta komissio on Suomea useamman kerran huomauttanut. Valtiovarainministeriön ehdotuksessa vuoden 2007 talousarvioon on varattu lainauskorvausten maksamiseen momentilta 29.01.26 enintään 2 000 000 euroa.

Lainauskorvaus on tekijänoikeudellinen korvaus teosten saattamisesta yleisön saataville. Vuokraus- ja lainausdirektiivin 5 artikla mahdollistaa direktiivin 1 artiklassa säädetyistä yksinomaaisesta lainausoikeudesta poikkeamisen sillä edellytyksellä, että ainakin tekijät saavat korvauksen teosten lainaamisesta. Euroopan yhteisön komissio on vuonna 2002 laatimassaan kertomuksessa todennut, että jäsenvaltiot voivat vahvistaa korvauksen määrän, mutta sen on vastattava direktiivin taustalla olevia tavoitteita sekä yleistä tekijänoikeussuojaa. Yleinen tekijänoikeussuoja edellyttää, että tekijöille teosten käyttämisestä suoritettavan korvauksen tasoa voidaan pitää kohtuullisena.

Talousarvioaloitteessa lainauskorvaukseen varattu määräraha on kohtuuttoman alhainen korvaus tekijänoikeussuojan alaisten teosten lainaamisesta. Määräraha jakautuisi ainakin kaikkien yleisistä kirjastoista lainattujen tekijänoikeussuojan alaisten teosten tekijöille. Yhteisöjen tuomioistuimen viimeaikaisen oikeuskäytännön pe-

rusteella voidaan pitää perusteltuna, että tekijänoikeuslain 19 §:n 4 momentissa määritellyn poikkeuksen piiristä tulisi poistaa myös opetus- ja tutkimuskäyttöön tarkoitetut kirjastot. Yhteisöjen tuomioistuin on korostanut, että poikkeuksien käyttöönottamista arvioitaessa tulee kunnioittaa perusoikeuksia ja etenkin oikeutta olla tulematta syrjityksi. Jotta opetus- ja tutkimuskirjallisuuden tekijät olisivat tasavertaisessa asemassa muiden teoslajien tekijöihin verrattuna, tulisi myös nämä kirjastot poistaa poikkeuksen piiristä. Tämä puoltaisi edelleen lainauskorvaukseen varatun määrärahan korottamista.

Verrattaessa vuoden 2007 talousarvioehdotuksessa lainauskorvaukseen varattua määrärahaa muissa Pohjoismaissa käytössä olevan lainauskorvauksen keskimääräiseen tasoon, voidaan ehdotuksessa varatun määrärahan todeta olevan tuntuvasti pohjoismaisen korvaustason alapuolella. Tämä on omiaan tukemaan myös sitä näkemystä, että lainauksesta suunniteltua korvauksen tasoa ei voida pitää kohtuullisena tekijänoikeudellisena korvauksena.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 29.01.26 lisäyksenä 7 000 000 euroa tekijänoikeussuojan alaisten teosten käyttämisestä maksettaviin lainauskorvauksiin.

TAA 133/2006 vp — Heidi Hautala /vihr ym.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Heidi Hautala /vihr
Anni Sinnemäki /vihr